DOI <https://doi.org/10.33766/2524-0323.86.191-204>
УДК 342.95

М. М. Потіп,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпровського гуманітарного університету
(м. Дніпро, Україна)
e-mail: _dgu@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6861-8251>

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ТА ПРИВАТИЗАЦІЙНІ ПОСЛУГИ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ

У статті розкрито наукові підходи до визначення ознак та змісту поняття «адміністративні послуги», з'ясовано особливості їх надання в сфері приватизації. Проаналізовано види адміністративних послуг, що надаються органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо приватизації. Визначено відмінності «адміністративних послуг у сфері приватизації» та «приватизаційних послуг», сформульовані відповідні авторські поняття. Виявлено недоліки правового регулювання надання адміністративних послуг щодо приватизації та приватизаційних послуг, а також запропоновані напрямки його удосконалення.

Ключові слова: адміністративні послуги, приватизація, органи публічної влади, органи місцевого самоврядування, приватизаційні послуги

Постановка проблеми. З моменту проголошення України незалежною державою одним із ключових напрямків публічного управління було забезпечення ефективного використання державного та комунального майна, сталої роботи підприємств цього сектору економіки та забезпечення соціального захисту громадян. Проте такі об'єктивні обставини як дисбаланс розвитку світової економіки та структурна відсталість української економіки, а також внутрішні проблеми України, пов'язані із неефективним публічним управлінням у цій сфері, призвели до деградації державних та комунальних підприємств. У зв'язку із цим первинною головною метою приватизації державної та комунальної власності в Україні стало створення багатокладної соціально орієнтованої ринкової економіки. Починаючи з 1992 року по 2018 рік в Україні було приватизовано більше 133 тисяч об'єктів: 29 859 об'єктів державної форми власності та 103 364 – комунальної [8]. Водночас непослідовна та непрозора приватизаційна державна політика унаслідок корупційних та лобістських дій [7, 12] створила підґрунтя для формування негативного суспільного відношення до приватизації. Це призвело до прийняття в 2018 році Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна». Прийняття цього закону та запровадження багатьох новел у приватизаційному процесі, введення нових приватизаційних процедур та послуг сприяло пожевланню цієї сфери суспільних відносин, про що свідчать статистичні показники. Відповідно до звіту про роботу Фонду Державного майна України (ФДМУ) та хід

приватизації державного майна в 2018 році протягом року державну форму власності змінили 249 об'єктів приватизації. У січні-липні 2018 року відповідно до норм Закону України N 2163-XII від 04 березня 1992 року «Про приватизацію державного майна» державну форму власності змінили 58 об'єктів приватизації груп А, Д, Е та Ж. У серпні-грудні 2018 року відповідно до норм нового Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» державну форму власності змінив 191 об'єкт малої приватизації [8]. Тільки у січні-березні 2019 року змінили форму власності 126 об'єктів [3]. Загалом на 2019 рік заплановано здійснити приватизацію 21 об'єкта великої приватизації державної власності [22] та 792 об'єкти малої [19]. Приватизація є потужним джерелом надходжень до державного та місцевих бюджетів. За всі роки від приватизації державного майна надійшло майже 68 млрд грн. [3]. У I кварталі 2019 року від приватизації державного майна надійшло 178,074 млн. грн. Проте згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» сума надходжень від приватизації державного майна в 2019 році встановлена в розмірі 17,1 млрд. грн. [3]. Одним із факторів виконання плану надходжень у 2019 році обсягів коштів від приватизації є якісне надання приватизаційних послуг та адміністративних послуг у сфері приватизації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ознаки, поняття та особливості адміністративних послуг досліджували такі вчені, як: В. Б. Авер'янов, К. К. Афанасьєв, Б. М. Гук, Е. Ф. Демський, І. Б. Колпуншко, І. О. Котюк, О. В. Курінний, О. А. Малікіна, Д. В. Приймаченко, О. К. Туркова, В. С. Фуртатов та інші. Водночас науковцями не розглядалися поняття та зміст адміністративних послуг у сфері приватизації та приватизаційних послуг. З огляду на динаміку правового регулювання відносин щодо приватизації в Україні це питання потребує наукового дослідження.

Формування цілей. Метою цієї статті є з'ясування змісту понять «адміністративні послуги в сфері приватизації» та «приватизаційні послуги», виявлення їх спільних рис та особливостей, що їх відрізняють.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на усі негативні тенденції вітчизняної приватизації, постійне невиконання щорічних її планів, недоотримання державним бюджетом надходжень від цієї сфери, публічне управління еволюціонувало, з'явилися нові приватизаційні послуги та адміністративні послуги у цій сфері, що спрощували процес приватизації. Сам процес приватизації набуває все більш прозорого характеру, до якого прикута пильна увага громадськості [13].

Термін «послуга» в нормативно-правових актах застосовується для регулювання суспільних відносин та використовується словосполученнях «адміністративна, державна, муніципальна, публічна, соціальна або управлінська послуга» [14]. Вибір словосполучення, вважає О. А. Малкіна, насамперед, залежить від напрямів діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а термін «адміністративні послуги» спрямований не на виокремлення нового виду адміністративно-правових відносин між органами, наділеними владними повноваженнями і

приватними фізичними та юридичними особами, а на змістову переоцінку характеру їхніх відносин. [11, с. 57]. Відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги», адміністративна послуга це - результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону [18]. Згідно Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, належність послуг до адміністративних регулюється за такими критеріями: повноваження адміністративного органу щодо надання певного виду послуг визначається законом; послуги надаються адміністративними органами шляхом реалізації владних повноважень; послуги надаються за зверненням фізичних та юридичних осіб; результатом розгляду звернення є адміністративний акт, що має індивідуальний характер (паспорт, свідоцтво, ліцензія, дозвіл тощо); надання послуг пов'язане із забезпеченням створення умов для реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів [9].

Науковці визначають наступні ознаки адміністративно-правових послуг, що відрізняють їх від цивільно-правових чи господарських послуг, а на наш погляд, і приватизаційних послуг: 1) адміністративні послуги надаються виключно органами владних повноважень — органами державної влади; уповноваженими на те державними підприємствами, установами, організаціями; органами місцевого самоврядування — у порядку здійснення ними завдань і функцій в межах, визначених законом; 2) надання адміністративних послуг пов'язане із забезпеченням створення умов для реалізації фізичними чи юридичними особами прав, свобод і законних інтересів шляхом вирішення відповідних процедурних питань; 3) надання адміністративних послуг презюмується (вбачається) за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів, тобто має бути безоплатним; 4) компетенція органів владних повноважень щодо надання певного виду послуг визначається законодавством і відповідно до затверджених стандартів; 5) адміністративна послуга надається за заявою (зверненням) юридичної або фізичної особи; 6) результатом адміністративної послуги в процедурному значенні є адміністративний акт (рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи), який має конкретного адресата — споживача адміністративної послуги; 7) послуги надаються адміністративними органами шляхом реалізації їх владних повноважень; 8) адміністративний акт, наданий адміністративним органом, має конкретного адресата споживача адміністративної послуги, тобто особу, яка звернулася за цією послугою; 9) право на отримання особою конкретної адміністративної послуги та відповідне повноваження адміністративного органу має визначатися лише чинним законом; 11) адміністративна послуга надана особі, має бути включена до Реєстру державних, у тому числі адміністративних, послуг, а платна послуга — до Переліку платних послуг; 12) контрольна діяльність (перевірки, ревізії, інспектування тощо) та інша дозвільно-розпорядча діяльність адміністративного органу не є адміністративними послугами [6, с. 80; 10, с. 58; 5, с. 118; 24; 13, с. 8-9]. Усі інші ознаки, наголошує

Е. Ф. Демський: надання послуг за зверненням осіб, згода сторін, оплатність, вчасність, простота процедури, зручність, відкритість, задоволеність, безпечність, зручність, ввічливість, доступність, професійність не є ознаками чи особливістю лише адміністративних послуг, а несуть характер загальних ознак, які притаманні будь-яким видам послуг – цивільно-правовим, господарським, медичним, транспортним, будівельним тощо [6, с. 81].

По-різному компілюючи зазначені ознаки адміністративної послуги, науковці формулюють її авторські поняття. Так, узагальнює Б. М. Гук, адміністративні послуги – це публічні послуги органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень, і здійснюються вони на вимогу підвладного суб'єкта [5, с. 119]. На думку К. К. Афанасьєва, адміністративні послуги – це публічні (тобто державні та муніципальні) послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування й іншими уповноваженими суб'єктами, і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень [4, с. 28]. Е. Ф. Демський робить висновок, що адміністративна послуга – це вчинення органом (посадовою особою) владних повноважень дій, які забезпечують юридичне оформлення надання суб'єкту звернення відповідних повноважень, що спрямовані на набуття, зміну чи припинення прав та обов'язків для задоволення власних потреб морального, матеріального або особистого спрямування [6, с. 79]. В. Б. Авер'янов визначає адміністративну послугу як самостійний вид публічних (тобто як державних, так і муніципальних) послуг, який виокремлюється на тій підставі, що їх надання обов'язково пов'язане з реалізацією владних повноважень державних органів або органів місцевого самоврядування [1, 455]. І. О. Котюк вважає, що адміністративна послуга є категорією адміністративного права, яка породжує адміністративні правовідносини при реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) в процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату [10, с. 106].

І. Е. Коліушко, О. А. Малкіна, В. С. Фуртатов та інші науковці і зазначають, що послуги, що надаються органами держави та місцевого самоврядування, складають сферу публічних послуг. За ознаками суб'єкта, що надає публічні послуги, зазначає О. А. Малкіна, розрізняють державні (надаються органами виконавчої влади та державними підприємствами, установами та організаціями) та муніципальні (надаються органами місцевого самоврядування та комунальними підприємствами, установами, організаціями) послуги. До державних належать також послуги, які надаються органами місцевого самоврядування та недержавними установами, організаціями, підприємствами в порядку виконання делегованих державою повноважень, а до муніципальних послуг – послуги, які надаються за рахунок місцевих бюджетів та під відповідальність органів місцевого самоврядування [2; 10, с. 58].

І. О. Котюк констатує, що, враховуючи погляди науковців та визначення, які містяться в нормативно-правових актах України, можна виокремити декілька підходів до поняття «адміністративна послуга»: 1) використовується

при характеристиці діяльності органів державної влади, пов'язаною з їх роботою із громадянами, підприємствами, установами, організаціями; 2) за допомогою адміністративних послуг визначаються дії суб'єктів державної влади з організації обслуговування населення, підприємств, установ, організацій, надання їй життєво необхідних благ, що мають організаційний характер для господарюючих суб'єктів, які займаються наданням послуг населенню; 3) адміністративні послуги, що надаються населенню в режимі цивільно-правового регулювання, але мають масовий характер, відповідальність за організацію яких несе орган державної влади 4) уся діяльність апарату державної влади щодо суспільного життя розуміється як одна адміністративна послуга [10, с. 105]. Наведені наукові концепції формують загальне уявлення адміністративної послуги, проте дозволяють відокремити її від приватизаційної послуги.

Згідно із Законом України «Про приватизацію державного і комунального майна» приватизація державного або комунального майна це - платне відчуження майна, що перебуває в державній або комунальній власності, на користь фізичних та юридичних осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути покупцями. Водночас, відповідно до ст. 13 цього закону «Способи приватизації» приватизація державного або комунального майна здійснюється таким шляхом: 1) продажу об'єктів права державної або комунальної власності на аукціоні, у тому числі: аукціоні з умовами; аукціоні без умов; аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінкових пропозицій; аукціоні із зниженням стартової ціни; аукціоні за методом вивчення цінкових пропозицій; 2) викупу об'єктів приватизації [25]. Пункт 12 статті 2 Закону України «Про адміністративні послуги» зазначає, що дія цього Закону не поширюється на відносини щодо набуття прав на конкурсних засадах [18]. Таким чином, усі послуги, що надаються в сфері приватизації, пов'язані із конкурсними засадами, є приватизаційними, а не адміністративними послугами.

ФДМУ, його регіональні відділення та представництва в районах і містах, органи приватизації в Автономній Республіці Крим становлять єдину систему державних органів приватизації. Державні органи приватизації здійснюють державну політику в сфері приватизації. Таким чином, основним суб'єктом владних повноважень у сфері реалізації приватизаційного процесу є ФДМУ [25]. Водночас органи приватизації укладають договори з радниками, які беруть на себе зобов'язання щодо надання послуг у процесі приватизації об'єктів державної власності, у тому числі пошуку потенційних покупців об'єктів приватизації, з визначенням стартової ціни об'єктів великої приватизації. Оплата послуг радника може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету та/або міжнародних організацій. Також за рахунок державного бюджету або відповідного місцевого бюджету здійснюється оплата послуг, що надаються таким чином: 1) особами та організаціями, залученими до робіт з проведення обов'язкового екологічного аудиту, аудиту, експертизи технічного стану, охорони та збереження об'єктів власності в особі органів приватизації до їх подальшого продажу, надання юридичних послуг; 2) суб'єктами оціночної діяльності - суб'єктами господарювання, що

залучаються для проведення оцінки майна в процесі приватизації (корпоратизації), оцінки об'єктів приватизації, повернутих за рішенням суду в державну або комунальну власність; 3) особами та організаціями, залученими до робіт з виготовлення технічної документації на об'єкт; 4) депозитарними установами щодо депозитарного обліку цінних паперів та обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах; 5) особами та організаціями, залученими до роботи із забезпечення функціонування єдиної комп'ютерної мережі органів приватизації, придбання і супроводження програмного забезпечення для здійснення процесу приватизації державного майна; 6) закладами й центрами з навчання та підвищення кваліфікації кадрів органів приватизації та осіб, представників держави або територіальної громади, які беруть участь у загальних зборах товариств, та осіб, які включені до складу наглядових рад, ревізійних комісій [25]. З урахуванням особливостей адміністративних послуг, на наш погляд, можна вважати, що наведений перелік визначає коло суб'єктів, що надають приватизаційні послуги, оскільки вони не наділені владними повноваженнями.

Перелік безоплатних адміністративних послуг, які надаються ФДМУ затверджений його Наказом № 3302 від 13 серпня 2012 року. До таких послуг відносяться наступні: 1) надання інформації (відомостей або витягу) з Єдиного реєстру об'єктів державної власності; 2) надання згоди (дозволу) на відчуження державного майна; Оформлення права власності на нерухоме майно, яке передається творчим спілкам; 3) надання довідок з Державного реєстру суб'єктів оціночної діяльності; 4) видача свідоцтва про реєстрацію в Державному реєстрі оцінювачів; 5) видача рішення про погодження розпорядження майном; 6) видача рішення про реструктуризацію підприємства; 7) реєстрація концесійного договору. Основними структурними підрозділами ФДМУ, що надають зазначені послуги, є наступні: Управління інформаційних технологій та моніторингу Департаменту біржової діяльності та інформаційних технологій, Управління з питань розпорядження об'єктами державної власності, Управління з питань оціночної діяльності Департаменту координації розробки та виконання програмних документів, оцінки та розпорядження об'єктами державної власності, Управління фінансового аналізу та відновлення платоспроможності Департаменту корпоративного управління, Управління фінансового аналізу та відновлення платоспроможності Департаменту корпоративного управління, Управління з питань управління державним майном та орендних відносин Департаменту управління державним майном, договірному менеджменту та комунікаційного забезпечення [15]. Також ФДМУ надає такі адміністративні послуги, як надання згоди (дозволу) на відчуження державного майна [26]; видачу рішення про реструктуризацію підприємства [17], надання інформації (відомостей або витягу з Єдиного реєстру об'єктів державної власності) [24] та інші, що також епізодично надаються в сфері приватизації.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги», кожна адміністративна послуга надається

відповідно до її технологічної картки, що містить інформацію про порядок надання адміністративної послуги суб'єктом надання такої послуги, затверджується зазначеним суб'єктом для кожної адміністративної послуги, яку він надає. У разі коли суб'єктом надання адміністративної послуги є посадова особа органу виконавчої влади, іншого державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, уповноважена відповідно до закону надавати адміністративні послуги, технологічна картка затверджується органом, якому така особа підпорядковується [20].

Надання адміністративних послуг у сфері приватизації ФДМУ здійснюється відповідно до технологічних карток цих адміністративних послуг, що затверджені наказами ФДМУ. Наприклад, технологічними картками таких адміністративних послуг є наступні: видача суб'єктам господарювання сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності; видача суб'єктам звернення довідок із Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; видача свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, затверджені Наказом ФДМУ «Про затвердження технологічних карток адміністративних послуг» № 1374 від 17.09.2015 року. [23]. ФДМУ надає адміністративні послуги в сфері приватизації в межах приватизації об'єктів малої та великої приватизації, проте адміністративні послуги в сфері приватизації державного житлового фонду та землі здійснюють Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) [22].

Таким чином, можна розглядати надання адміністративних послуг у сфері приватизації тільки в процесі викупу об'єктів приватизації, на відміну від приватизаційних послуг, що можуть надаватись у процесі приватизації будь-яких об'єктів державного й комунального майна як на конкурсних, так і не на конкурсних засадах. Приватизаційні послуги надаються в процесі проведення приватизаційних процедур, що є складовими елементами приватизаційного процесу.

Відрізняються адміністративні послуги в сфері приватизації та приватизаційні послуги за наступними критеріями:

1) *зв'язок із конкурсними засадами* - мають приватизаційні послуги, у той час як існує законодавча заборона на надання адміністративних послуг у цій сфері;

2) *суб'єктний склад* - для адміністративних послуг це органи владних повноважень (ФДМУ та його територіальні підрозділи), інші органи державної влади; уповноважені на те державні підприємства, установи, організації; органи місцевого самоврядування; для приватизаційних послуг – це суб'єкти, не наділені владними повноваженнями, – радники, які беруть на себе зобов'язання щодо надання послуг у процесі приватизації об'єктів державної власності; особи та організації, залучені до робіт з проведення обов'язкового екологічного аудиту, аудиту, експертизи технічного стану, охорони та збереження об'єктів власності в особи органів приватизації до їх подальшого продажу, надання юридичних послуг; суб'єкти оціночної діяльності; особи та організації, залучені до робіт з виготовлення технічної документації на об'єкт; депозитарні установи щодо депозитарного обліку цінних паперів та обслуговування обігу цінних паперів на рахунках у цінних паперах; особи та організації, залучені до

роботи із забезпечення функціонування єдиної комп'ютерної мережі органів приватизації, придбання і супроводження програмного забезпечення для здійснення процесу приватизації державного майна; заклади й центри з навчання та підвищення кваліфікації кадрів органів приватизації;

3) *джерело фінансування процесу надання послуг*: адміністративні послуги надаються за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів, тобто є в основному безоплатними, а приватизаційні послуги можуть бути оплачені як із державного бюджету, місцевих бюджетів, так і здійснюватися за рахунок коштів міжнародних організацій чи коштів самих покупців;

4) *рівень нормативних вимог щодо змісту послуг*: вимоги до якості адміністративних послуг чітко визначені в законодавстві та відображені в їх інформаційних і технологічних картках; адміністративна послуга, надана особі, має бути включена до Реєстру державних, у тому числі адміністративних, на відміну від приватизаційних послуг, вимоги до яких не мають такого чіткого унормованого характеру;

5) *результат надання послуг*: результатом адміністративної послуги в процедурному значенні є адміністративний акт (рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи), який має конкретного адресата, – споживача адміністративної послуги, а приватизаційної послуги інші види юридичних документів, що підтверджують певні юридичні факти та є необхідними для проведення приватизаційних процедур і приватизаційного процесу загалом.

Висновки. З урахуванням зазначеного, можна дійти певних висновків щодо об'єднуючих рис адміністративних послуг у сфері приватизації та приватизаційних послуг, для яких характерними є сфера їх надання та споживачі – фізичні та юридичні особи, що приватизують об'єкти державної та комунальної власності, а також особи, які здійснюють свою професійну діяльність у сфері приватизації.

Також, на наш погляд, адміністративні послуги в сфері приватизації можна визначити як послуги, не пов'язані із конкурсними засадами, що надаються ФДМУ, його територіальними підрозділами, іншими органами державної влади; уповноваженими на те державними підприємствами, установами, організаціями; органами місцевого самоврядування за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів у межах та у спосіб, визначений законодавством з метою видання адміністративного акту покупцям державного і комунального майна, а також іншим суб'єктам, що здійснюють професійну діяльність у сфері приватизації.

Приватизаційні послуги пропонуємо розуміти як послуги, що надаються фізичними та юридичними особами, не наділеними владними повноваженнями, що здійснюють відповідно до законодавства на професійних засадах консультативну, інформаційну, аналітичну, фінансову, технічну, експертну діяльність у сфері приватизації на платній основі.

Тож вважаємо за потрібне доповнити статтю 1 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» запропонованими вище

визначеннями адміністративних послуг у сфері приватизації та приватизаційних послуг.

Використані джерела:

1. Адміністративне право. Академічний курс : підруч. : у 2 т. / ред. колегія : В. Б. Авер'янов (голова) та ін. К. : Юрид. думка, 2005. Т. 2. Особлива частина. – 625 с.
2. Адміністративні послуги : посібник. Видання 2-ге, доповнене і доопрацьоване / Бригілевич І. І., Ванько С. І., Загайний В. А., Коліушко І. Б., Курінний О. В., Стоян В. О., Тимошук В. П., Шиманке Д. / За заг. ред. Тимошука В. П. Київ : СПД Москаленко О. М., 2011. 432 с.
3. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 1 кварталі 2019 року. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/i-kvartal-2019_13845.pdf
4. Афанасьєв К. К. Адміністративні послуги : навч. посіб. Луганськ : РВВЛДУВС, 2010. С. 28.
5. Гук Б. М. Адміністративні послуги органів публічної влади України: поняття, зміст. *Право і суспільство*. 2011. № 3. С. 117-121.
6. Демський Е.Ф. Адміністративні послуги та їх юридична природа. *Юридична наука*. 2011. № 1. С. 79-86.
7. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол.; В.В. Василевич, Т.Е. Василевська, В.Ф. Нестерович, Е.В. Расюк, А.В. Савченко, В.Л. Федоренко (кер.) та ін.; за ред. проф. Ю.В. Ковбасюка і проф. В.Л. Федоренка. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 524 с.
8. Звіт про роботу Фонду Державного майна України (ФДМУ) та хід приватизації державного майна у 2018 році. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/zvit-2018-final_13714.pdf
9. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/29277890>
10. Котюк І. Адміністративні послуги як категорія адміністративного права. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2010. Вип. 84. С. 104-107.
11. Малікіна О. А., Фуртатов В. С. Адміністративні послуги: сутність, ознаки, класифікація та місце в системі державного управління. *Наукові праці. Сер. : Державне управління*. 2014. Т. 235, Вип. 223. С. 56-60.
12. Нестерович В.Ф. Особливості лобіювання у правотворчому процесі України. *Право України*. 2007. № 11. С. 138-141.
13. Нестерович В.Ф. Принципи відкритості та прозорості у діяльності органів державної влади як важлива передумова для утвердження демократії участі. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2016. № 4. С. 67-78.
14. Услуги. URL: http://msk.treko.ru/show_dict_1276.
15. Перелік безоплатних адміністративних послуг, які надаються Фондом державного майна України: Наказ Фонду від 13 серпня 2012 року № 3302. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/perelik-2012-1464-21776_371.pdf

16. Приймаченко Д. В. Адміністративні послуги, що надають митні органи: стан і перспективи. *Вісник Академії митної служби України*. Сер.: Право. 2010. № 2. С. 7-12.

17. Про затвердження Технологічної картки адміністративної послуги на видачу рішення про реструктуризацію: Наказ Фонду державного майна України від 22 березня 2013 р. № 363.

18. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 76. Ст. 3067.

19. Про внесення змін до наказу Фонду державного майна України від 27.12.2018 № 1637 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2019 році» (із змінами) : Наказ Фонду Державного майна України № 644 від 02.07.2019. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/nakaz_n0644_vid_020719.pdf

20. Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 44. *Урядовий кур'єр*. 06.02.2013. № 24.

21. Про затвердження переліку об'єктів великої приватизації державної власності: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 36-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-obyektiv-velikoyi-privatizaciyi-derzhavnoyi-vlasnosti>

22. Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 118. *Урядовий кур'єр*. 2013. – № 44.

23. Про затвердження технологічних карток адміністративних послуг: Наказ Фонду державного майна України від 17.09.2015 № 1374. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/Nakaz_1374%20_tex_kartka.pdf

24. Про затвердження Технологічної картки адміністративної послуги з надання інформації (відомостей або витягу з Єдиного реєстру об'єктів державної власності: Наказ Фонду державного майна України від 22 березня 2013 р. № 361. URL: <http://www.spfu.gov.ua/documents/2236.html>

25. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18 січня 2018 року № 2269-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 12. Ст. 68.

26. Технологічна картка адміністративної послуги з надання згоди (дозволу) на відчуження державного майна: Наказ Фонду державного майна України від 22 березня 2013 р. № 365. URL: <http://www.spfu.gov.ua/documents/619.html>

27. Туркова О. К. Теоретичні підходи щодо поняття адміністративної послуги. *Теорія і практика правознавства*. 2016. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2016_1_21.

References

1. Aver" yanov V. B. (2005) *Administratyvne pravo. Akademichnyy kurs : pidruch. [Administrative law. Academic course: tutorial]*. K. : Yuryd. dumka., T. 2. Osoblyva chastyna. 625 p.

2. Bryhilevych I. I. and other (2011) *Administratyvni posluhy: posibnyk. Vydannya 2-he, dopovnene i dooprats' ovane [Administrative services: manual. Edition 2-th, supplemented and refined]*. 432 p.

3. Analychna dovidka pro robotu Fondu derzhavnoho mayna Ukraini ta khid pryvatzatsiyi derzhavnoho mayna u 1 kvartali 2019 roku [An analytical note

on the work of the State Property Fund of Ukraine and the course of privatization of state property in Q1 2019]. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/i-kvartal-2019_13845.pdf

4. Afanas' yev K. K. (2010) *Administratyvni posluhy : navch. posib. [Administrative services: teaching. manual]*. Luhans' k : RVVLDUVS, P. 28.

5. Huk B. M. *Administratyvni posluhy orhaniv publichnoyi vlady Ukrayiny: ponyattya, zmist [Administrative services of public authorities of Ukraine: notion, content]*. Pravo i suspil' stvo. 2011. № 3. P. 117-121.

6. Dems' kyy E.F. *Administratyvni posluhy ta yikh yurydychna pryroda [Administrative services and their legal nature]*. Yurydychna nauka. 2011. № 1. P. 79-86.

7. Derzhavna antykorupciyna polityka i zapobihannya ta protydiya koruptsiyi na publichniy sluzhbi v orhanakh derzhavnoyi vlady i orhanakh mistsevoho samovryaduvannya: monohrafiya [State anti-corruption policy and prevention and counteraction of corruption in the public service in public authorities and local self-government bodies] / avtor. kol.; V.V. Vasylevych, T.E. Vasylevs' ka, V.F. Nesterovych, E.V. Rasyuk, A.V. Savchenko, V.L. Fedorenko (ker.) ta in.; za red. prof. YU.V. Kovbasyuka i prof. V.L. Fedorenka. K.: Vydavnytstvo Lira-K, 2016. 524 p.

8. Zvit pro robotu Fondu Derzhavnoho mayna Ukrayiny (FDMU) ta khid pryvatyzatsiyi derzhavnoho mayna u 2018 rotsi [Report on the work of the State Property Fund of Ukraine (SPFU) and the course of privatization of state property in 2018]. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/zvit-2018-final_13714.pdf

9. Kontsepsiya rozvytku systemy nadannya administratyvnykh posluh orhanamy vykonavchoyi vlady: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 15.02.2006 r. № 90-r. [Concept of development of the system of providing administrative services by executive authorities: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 15, 2006 № 90-p] / URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/29277890>

10. Kotyuk I. (2010) *Administratyvni posluhy yak katehoriya administratyvnoho prava [Administrative services as a category of administrative law]*. Visnyk Kyivis' koho natsional' noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Yurydychni nauky. Vol. 84, p. 104-107.

11. Malikina O. A., Furtatov V. S. (2014) *Administratyvni posluhy: sutnist' , oznaky, klasyfikatsiya ta mistse v systemi derzhavnoho upravlinnya [Administrative services: essence, features, classification and place in the system of public administration]*. Naukovi pratsi. Ser.: Derzhavne upravlinnya. T. 235, Vol. 223, p. 56-60.

12. Nesterovych V.F. (2007) *Osoblyvosti lobiuvannya u pravotvorchomu protsesi Ukrayiny [Features of lobbying in the lawmaking process of Ukraine]*. Pravo Ukrayiny, vol. 11, p. 138-141.

13. Nesterovych V.F. (2016) *Pryntsypy vidkrytosti ta prozorosti u diyal' nosti orhaniv derzhavnoyi vlady yak vazhlyva peredumova dlya utverdzhennya demokratiyi uchasti [Principles of openness and transparency in the activities of state authorities as an important prerequisite for the establishment of participatory democracy]*. Filosofs' ki ta metodolohichni problemy prava, vol. 4, p. 67-78.

14. Usluhy [Services]. URL: http://msk.treko.ru/show_dict_1276.

15. Perelik bezoplatnykh administratyvnykh posluh, yaki nadayut' sya Fondom derzhavnoho mayna Ukrayiny: Nakaz Fondu vid 13 serpnia 2012 roku № 3302 [List of free administrative services provided by the State Property Fund of Ukraine: Order of the Fund dated August 13, 2012 No. 330]. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/perelik-2012-1464-21776_371.pdf

16. Prymachenko D. V. (2010) *Administratyvni posluhy, shcho nadayut' mytni orhany: stan i perspektyvy* [Administrative services provided by the customs authorities: state and prospects]. Visnyk Akademiyi mytnoyi sluzhby Ukrainy. Ser.: Pravo. Vol. 2, p. 7-12.

17. Pro zatverdzhennya Tekhnolohichnoyi kartky administratyvnoyi posluhy na vydachu rishennya pro restrukturyzatsiyu: Nakaz Fondu derzhavnoho mayna Ukrainy vid 22 bereznya 2013 r. № 363 [On approval of the Technological card of the administrative service for issuance of the restructuring decision: Order of the State Property Fund of Ukraine dated March 22, 2013, vol. 363].

18. Pro administratyvni posluhy: Zakon Ukrainy vid 6 veresnya 2012 roku № 5203-VI [On administrative services: Law of Ukraine dated September 6, 2012 No. 5203-VI]. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2012, vol.76. St. 3067.

19. Pro vnesennya zmin do nakazu Fondu derzhavnoho mayna Ukrainy vid 27.12.2018 № 1637 «Pro zatverdzhennya perelikiv ob'yektiv maloyi pryvatyzatsiyi, shcho pidlyahayut' pryvatyzatsiyi v 2019 rotsi» (iz zminamy) : Nakaz Fondu Derzhavnoho mayna Ukrainy № 644 vid 02.07.2019 [On Amendments to the Order of the State Property Fund of Ukraine dated 27.12.2018 No 1637 "On approval of the lists of small-scale privatization objects subject to privatization in 2019" (as amended): Order of the State Property Fund of Ukraine No. 644 dated 02.07.2019]. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/nakaz_n0644_vid_020719.pdf

20. Pro zatverdzhennya vymoh do pidhotovky tekhnolohichnoyi kartky administratyvnoyi posluhy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 sichnya 2013 r. № 44 [On approval of requirements for the preparation of a technological card for administrative services: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 30, 2013, No. 44]. Uryadovyy kur'yer. 06.02.2013. vol. 24.

21. Pro zatverdzhennya pereliku ob'yektiv velykoyi pryvatyzatsiyi derzhavnoyi vlasnosti: rozporядzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 sichnya 2019 r. № 36-r. [On approving the list of objects of large privatization of state property: the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 16, 2019 No. 36-p]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-obyektiv-velikoyi-pryvatizatsiyi-derzhavnoyi-vlasnosti>

22. Pro zatverdzhennya Prymironoho polozhennya pro tsentr nadannya administratyvnykh posluh: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 lyutoho 2013 r. № 118 [On Approval of the Model Provision on the Center for the Provision of Administrative Services: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 20, 2013 No. 118]. Uryadovyy kur'yer. 2013. vol. 44.

23. Pro zatverdzhennya tekhnolohichnykh kartok administratyvnykh posluh: Nakaz Fondu derzhavnoho mayna Ukrainy vid 17.09.2015 № 1374 [On the approval of technological cards of administrative services: Order of the State Property Fund of Ukraine dated 09/17/2015, No. 1374]. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/Nakaz_1374%20tex_kartka.pdf.

24. Pro zatverdzhennya Tekhnolohichnoyi kartky administratyvnoyi posluhy z nadannya informatsiyi (vidomostey abo vytyahu z Yedynoho reyestru ob'yektiv derzhavnoyi vlasnosti: Nakaz Fondu derzhavnoho mayna Ukrainy vid 22 bereznya 2013 r. № 361 [On approval of the Technological card of the administrative service for the provision of information (information or extract from the Unified Register of State-Owned Objects: Order of the State Property Fund of Ukraine dated March 22, 2013 No. 361]. URL: <http://www.spfu.gov.ua/documents/2236.html>

25. Pro pryvatyzatsiyu derzhavnoho i komunal'noho mayna: Zakon Ukrainy vid 18 sichnya 2018 roku № 2269-VIII [On Privatization of State and Communal Property:

Law of Ukraine dated January 18, 2018, No. 2269-VIII]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy, 2018, vol. 12, P. 68.

26. Tekhnolohichna kartka administratyvnoyi posluhy z nadannya z hody (dozvolu) na vidchuzhennya derzhavnoho mayna: Nakaz Fondu derzhavnoho mayna Ukrainy vid 22 bereznya 2013 r. № 365 [Technological card of the administrative service providing the consent (permission) on the alienation of state property: Order of the State Property Fund of Ukraine dated March 22, 2013 No. 365]. URL: <http://www.spfu.gov.ua/documents/619.html/>

27. Turkova O. K. (2016) *Teoretychni pidkhody shchodo ponyattya administratyvnoyi posluhy* [Theoretical approaches to the notion of administrative service]. Teoriya i praktyka pravo navstva. Vol. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2016_1_21.

Стаття надійшла 02.04.2019

Потип Н. Н.,
кандидат юридических наук, доцент,
доцент кафедры гражданско-правовых дисциплин
Днепропетровского гуманитарного университета
(г. Днепр, Украина)

АДМИНИСТРАТИВНЫЕ УСЛУГИ В СФЕРЕ ПРИВАТИЗАЦИИ И ПРИВАТИЗАЦИОННЫЕ УСЛУГИ: СООТНОШЕНИЕ ПОНЯТИЙ

В статье раскрыты научные подходы к определению признаков и содержания понятия «административные услуги», выяснены особенности их предоставления в сфере приватизации. Проанализированы виды административных услуг органов государственной власти и органов местного самоуправления в сфере приватизации. Определены различия «административных услуг в сфере приватизации» и «приватизационных услуг», сформулированы соответствующие авторские понятия. Выявлены недостатки правового регулирования предоставления административных услуг в сфере приватизации и приватизационных услуг, а также предложены направления его совершенствования.

Ключевые слова: административные услуги, приватизация, органы публичной власти, органы местного самоуправления, приватизационные услуги.

Potip N.,
Ph.D. in law, associate professor,
associate professor of the department of
civil law disciplines,
Dnipro humanitarian university
(Dnipro, Ukraine)

ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE FIELD OF PRIVATIZATION AND PRIVATIZATION SERVICES: THE RATIO OF CONCEPTS

The article reveals scientific approaches to the definition of the features and content of the concept of "administrative services", clarifies the peculiarities of their provision in

the sphere of privatization. The types of administrative services of state authorities and local self-government bodies in the sphere of privatization are analyzed. The differences between "administrative services in the sphere of privatization" and "privatization services" are defined, the author's concepts are formulated. The shortcomings of the legal regulation of the provision of administrative services in the sphere of privatization and privatization services are revealed, as well as directions for its improvement.

The author concludes about the unifying features of administrative services in the field of privatization and privatization services, which are characterized by the sphere of their provision and consumers - physical and legal persons who privatize state and communal property objects, as well as persons who carry out their professional activity in the field of privatization. In view of the above, in our view, administrative services in the field of privatization can be defined as services not related to the competitive principles provided by the SPFU, its territorial subdivisions, and other bodies of state power; authorized by those state enterprises, institutions, organizations; local self-government bodies at the expense of the state or local budgets within the limits and in the manner prescribed by the legislation with the purpose of issuing an administrative act to buyers of state and communal property, as well as other entities engaged in professional activity in the field of privatization.

We propose to offer privatization services as services provided by individuals and legal entities without authority, which, in accordance with the legislation, provide consulting, informational, analytical, financial, technical, and expert activity in the field of privatization on a fee basis in accordance with the law. We consider it necessary to supplement Article 1 of the Law of Ukraine "On Privatization of State and Communal Property" with the proposed definitions of administrative services in the field of privatization and privatization services.

Key words: administrative services, privatization, public authorities, local authorities, privatization services.

DOI

УДК342.922(422)

Т. В. Ющенко,

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпровського гуманітарного університету
(м. Дніпро, Україна)

e-mail: iyushchenko05@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2555-7791>

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена аналізу польського досвіду адміністративної правосуб'єктності органів місцевого самоврядування. Аналізується стан нормативно-правового забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного судочинства. Охарактеризовано адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного судочинства. Визначені конкретні напрями реформування